

Styrelsen
Internrevisionen

BESLUT
2012-02-20

Rektor

Årsrapport från internrevisionen verksamhetsåret 2011

Beslut

Styrelsen beslutar:

att fastställa Årsrapport från internrevisionen verksamhetsåret 2011.

Ärendet

Enligt ”Organisation och delegationer avseende styrelsen för SLU och organ som är direkt underställda denna” (Dnr SLU ua FE.2010.1.1-3992), ska internrevisionen vid styrelsens första sammanträde varje år lämna en sammanfattande rapport över föregående års genomförda revisionsinsatser samt uppföljning av tidigare års påpekanden som ännu inte åtgärdats.

Årsrapporten har utarbetats av internrevisionschef Inga Astorsdotter.

Ingrid Petersson

Inga Astorsdotter

För kännedom

Prorektor

Dekaner

Universitetsdirektören

Biträdande universitetsdirektören

Överbibliotekarie

Universitetsdjursjukhusdirektören

Avdelningscheferna/ motsv. inom universitetsadministrationen

Årsrapport från internrevisionen

Verksamhetsåret 2011

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING.....	3
2. ÅRETS REVISIONSINSATSER.....	3
2.1 Avtalshantering	3
2.2 Ladok	4
2.3 Översiktlig granskning av årsredovisningen 2010.....	4
3. UPPFÖLJNING AV TIDIGARE ÅRS REVISIONSINSATSER.....	5
3.1 Egendomsförvaltningen	5
3.2 Utbildning på forskarnivå	5
3.3 Studentrekrytering.....	6
3.4 Rekrytering av professor och befordran till professor	6
3.5 Behörigheter i administrativa IT-system	7
4. PLANERAD RÅDGIVNING.....	7
4.1 Lokalförsörjning	7
4.2 Ladok	7
5. ÖVRIG VERKSAMHET.....	8
6. RESURSANVÄNDNING	8

1. Inledning

Internrevisionen vid SLU är en organisatoriskt oberoende enhet som rapporterar till styrelsen och är administrativt underställd rektor. Verksamhet bedrivs i enlighet med god internrevisorssed och god internrevisionssed. Förutom internationell standard regleras verksamheten av internrevisionsförordning (2006:1228) med Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd samt de riktlinjer för internrevision som fastställts av styrelsen.

Internrevisionen har till uppgift att stödja universitetet genom att ur ett risk- och väsentlighetsperspektiv granska och lämna förslag till förbättringar av universitetets processer för intern styrning och kontroll. Enheten har två heltidsanställda.

I revisionsplanen för år 2011 angavs följande granskningsområden:

- Personalkostnader
- Intern kommunikation och informationsspridning
- Prefektens arbetssituation
- Verksamhet utanför huvudorterna
- Årsredovisning 2010
- Förnyad revision av Egendomsförvaltningen

Internrevisionens bemanning har under år 2011, varit begränsad på grund av vakans och sjukdom under året. Till följd av detta beslutade styrelsen den 2 november att stryka granskningsaktiviteterna Intern kommunikation och informationsspridning samt Verksamhet utanför huvudorterna. Granskningarna av prefektens arbetssituation och av personalkostnader pågår och kommer att slutföras under våren 2012. Förnyad revision av Egendomsförvaltningen har genomförts och kommer att rapporteras till styrelsen den 2 mars 2012.

Nedan lämnas en sammanfattning över årets revisionsinsats samt uppföljning av tidigare års revision där vissa rekommendationer ännu inte åtgärdats. Dessutom redovisas årets planerade rådgivningsinsatser; lokalförsörjning och ladok, samt övrig verksamhet som bedrivits och slutligen enhetens resursanvändning.

2. Årets revisionsinsatser

Internrevisionen vill understryka att redogörelsen till stor del är problemorienterad och inte ger en helhetsbild av universitetets verksamhet inom de reviderade områdena. En del av de iakttagna bristerna är redan åtgärdade eller håller på att åtgärdas.

Uppföljning av 2011 års revisionsinsatser har endast gjorts i begränsad omfattning.

Internrevisionens granskningsrapporter finns tillgängliga på universitetets hemsida. <https://internt.slu.se/sv/styrning-och-organisation/internrevision/>

2.1 Avtalshantering ¹

Intäkterna av bidrag och uppdrag utgör en knapp tredjedel av SLU:s totala intäkter. Villkoren för denna verksamhet regleras i stor utsträckning via avtal. Prefekterna har befogenhet att underteckna i stort sett samtliga avtal ställda till institutionen. Enligt regelverket finns en begränsning när det gäller avtal med organ inom EU. Prefekten undertecknar emellertid även dessa avtal enligt gällande praxis.

SLU har ett antal stödfunktioner för att underlätta avtalshantering, säkerställa att korrekta rutiner tillämpas samt att avtalsvillkoren är acceptabla för universitetet.

¹ 2011-05-05, dnr SLU ua Fe .2011.1.0-1213

Juridiska enheten som är en av dessa stödfunktioner har anlitas endast i begränsad utsträckning.

Utifrån noterade brister lämnade internrevisionen ett antal rekommendationer varav de väsentligaste var:

- att universitetsledningen överväger att införa villkor vid avtalstecknande och för anlitage av juridisk expertis. Villkoren bör knytas till en bedömning utifrån de risker som avtalen medför, med beaktande av faktorer som beloppsgränser, avtalsvillkor, avtalsperiod, typ av motpart, immaterialrättsliga aspekter m.m.
- att universitetsledningen tydliggör vilka villkor som gäller avseende befogenheter att teckna avtal med EU.
- att universitetsledningen överväger en koordinering av SLU:s avtal med Sida för att minska de problem som förekommer.

Dessa rekommendationer kommer att följas upp i årsrapport för verksamhetsåret 2012 som avlämnas till styrelsen i februari 2013

2.2 Ladok²

God kvalitet i universitetets administrativa system är av största vikt för att redovisning och rapportering såväl internt som externt ska vara tillförlitlig och rättvisande. I Ladok samlas information om antagning, examination m.m. om studenter. Dessutom utgör utdata ur systemet underlag för beslut och återrapportering. Under många år har brister noterats i den information som hämtas ur Ladok.

De väsentligaste iakttagelserna och rekommendationerna sammanfattas nedan.

Utifrån noterade brister lämnade internrevisionen ett antal rekommendationer varav vissa redan åtgärdats. Kvar av de väsentligaste rekommendationerna är:

- att uppdraget som systemägare till Ladok ges till befattningshavare samt att det tydliggörs i vilken utsträckning systemägare har rätt att teckna avtal med extern part.
- att handledningar tas fram för systemförvaltningen av Ladok så att personberoendet minskar.
- att uppföljningsmöjligheten förbättras, förslagsvis inom ramen SLU:s nya ledningsinformationssystem.
- att de krav på kronologi och systematik som ställs på Ladok enligt gällande förordningar följs, genom att rutiner för hantering av en s.k. verifikationslista tas fram och implementeras.

Dessa rekommendationer kommer att följas upp i årsrapport för verksamhetsåret 2012 som avlämnas till styrelsen i februari 2013

2.3 Översiktlig granskning av årsredovisningen 2010³

Internrevisionen genomför årligen en översiktlig granskning av årsredovisningen innan den behandlas i styrelsen.

Internrevisionen konstaterade vid granskningen av årsredovisningen för 2010 att inget framkommit som tyder på att årsredovisningen inte i allt väsentligt uppfyller kraven på återrapportering och redovisning samt ger en riktig bild av universitetets verksamhet.

² 2011-05-05, dnr SLU ua Fe.2011.1.0-1214

³ 2011-02-17, dnr SLU ua Fe.2011.1.4-505

3. Uppföljning av tidigare års revisionsinsatser

Nedanstående uppföljning av tidigare års revisionsinsatser har gjorts genom att verksamheten har fått svara på vilka åtgärder som vidtagits samt vad som kvarstår. Någon djupare verifiering eller granskning av inkomna svar har inte gjorts.

3.1 Egendomsförvaltningen⁴

Internrevisionen granskade SLU:s fasighetsförvaltande enhet, Egendomsförvaltningen, 2009 och 2010. I enlighet med styrelsens beslut genomförde internrevisionen en ytterligare en genomgång av verksamheten under fjärde kvartalet 2011. Granskning har genomförts av internrevisionskonsulter inom Transcendent Group och kommer som ovan nämnts att presenteras för styrelsen den 2 mars 2012.

Ett antal förbättringsprojekt har startats bl.a. till följd av internrevisionens rekommendationer. Av de uppgifter som hittills framkommit av konsulternas granskning framgår att vissa av de åtgärder som föreslagits har ännu inte åtgärdats. Internrevisionen kommer i enlighet med revisionsplanen för 2012 att genomföra ytterligare en granskning och uppföljning av verksamheten under fjärde kvartalet 2012.

Utöver de rekommendationer som ingår i 2011 års granskningsrapport respektive inkluderats i universitetsdirektörens uppdrag, kvarstår rekommendationen att den pågående översynen av fastigheternas taxeringsvärden fortsätter.

3.2 Utbildning på forskarnivå⁵

Enligt SLU:s strategiska mål ska universitetet rekrytera de bästa forskarstudenterna. Det är av stor vikt att rutinerna för rekrytering till utbildning på forskarnivå utvecklas i enlighet med detta mål.

Ett antal kvalitetsrelaterade nyckeltal som rör utbildning på forskarnivå tyder på att SLU i jämförelse med andra svenska lärosäten håller förhållandevis hög kvalitet. Men för att stärka universitetets ställning som forskningsuniversitet bör den pågående förbättringsprocessen fortsätta.

SLU:s antagningordning avviker på några punkter från högskoleförordningen, HF; dels genom två undantag från utlysning av doktorandtjänster och dels genom att individuell studieplan (ISP) krävs före antagning.

En tredjedel av universitetets forskarstuderande uppger enligt Högskoleverket att de varit skuggdoktorander, d.v.s. har påbörjat forskarutbildningen innan de formellt antagits. Detta är inte acceptabelt bl. a. av rättsäkerhetsskäl.

Ett av SLU:s mål för utbildning på forskarnivå är att en ökad andel av doktoranderna ska ha anställning under studietiden. Granskningen visade att andelen med anställning som doktorand var relativt oförändrad de senaste fyra åren.

Utifrån noterade brister lämnade revisionen ett antal rekommendationer varav de väsentligaste var:

- att antagningsordningen ändras för att överensstämma med högskoleförordningen; avseende undantag från utlysning och kravet på att bifoga ISP inför antagning till forskarutbildning,
- att andelen skuggdoktorander inom SLU klargörs samt att ytterligare åtgärder vidtas för att minska förekomsten av skuggdoktorander och

⁴ 2009-04-28, Dnr SLU ua 10-1013/09 och 2011-12-15, dnr SLU ua.Fe.2011.1.0-3777

⁵ 2010-04-28, dnr SLU ua 10-1109/10

- att ytterligare åtgärder vidtas för att öka andelen doktorander som har anställning.

Inom ramen för autonomiarbetet pågår hösten 2011-2012 ett omfattande arbete med att ta fram universitetsgemensamma regler och riktlinjer för SLU:s forskarutbildning. Dessa kommer att tydligt reglera frågorna kring ISP i enlighet med HF.

3.3 Studentrekrytering⁶

Söktrycket till universitetets program på grundnivå har under många år varit förhållandevis konstant. Vissa utbildningar är populära, men cirka hälften av programmen fyller inte sina platser. Snedrekryteringen är dessutom ett stort problem då många studenter hamnar i grupper med sned eller mycket sned könsfördelning.

I granskningen lämnade internrevisionen bland annat följande rekommendationer:

- att universitetsledningen säkerställer att kommunikationsplanernas innehåll tydliggörs och fastställs,
- att universitetsledningen tydliggör hur ansvaret för rekryteringsinsatser ska fördelas mellan fakulteter, informationsavdelningen och GUR eller annan samordnande instans.

Rektor beslutade den 14 december 2009 om "Kvalitet i SLU:s utbildning – Policy och strategi 2009-2012" dnr SLU ua 10-3663/09. Där anges som delmål bl.a. att SLU ska öka antalet studenter på både grund- och avancerad nivå och genomföra särskilda insatser för att få en mer heterogen sammansättning, såväl avseende kön som etnisk och socioekonomisk bakgrund.

Ett rekryteringsråd inrättades genom ett rektorsbeslut 2010-07-01, med uppgift att bl.a. utarbeta en treårig handlingsplan för nationell och internationell studentrekrytering. Handlingsplanen för år 2011-2013 fastställdes av Rektor 2011-04-26. Rekryteringsrådets funktion och roll för samordning av rekryteringsinsatserna ses för närvarande över av GUR. I samband med detta kommer frågan om ansvar för rekrytering att beaktas, liksom förbättrad samordning mellan olika aktörer inom SLU.

3.4 Rekrytering av professor och befordran till professor⁷

Med anledning av en skrivelse till rektor i januari 2008 fick internrevisionen i uppdrag av rektor att kartlägga processerna för rekrytering av och befordran till professor, identifiera problemområden inom processerna och lämna förslag till förbättringar. Internrevisionen genomförde en granskning som koncentrerades till områdena rekrytering av och befordran till professor.

Utifrån de mer väsentliga rekommendationer som lämnades kvarstår att personalenheten bör ansvara för och stödja fakulteterna med att ta fram strukturerade och enhetliga arbetssätt samt att följa upp att de fungerar och används. Personalenheten ska senast den 30 juni 2012 presentera ett förslag på arbetssätt och rutiner där enheten i högre utsträckning samarbetar med fakultetskanslierna.

⁶ 2009-09-29, dnr SLU ua 10-2645/09

⁷ 2008-06-05, Dnr SLU ua 10-2112/08

3.5 Behörigheter i administrativa IT-system⁸

Behörighetsadministrationen har förbättrats under de senaste åren. Det finns dock fortfarande vissa brister i hanteringen som behöver åtgärdas för att säkra god intern styrning och kontroll.

Internrevisionen föreslog bland annat att dokumenterade rutiner för loggning i system skulle införas och att det där framgår vilka avvikelser som måste följas upp och hur det ska utföras. Även rutiner för rensning/ändring av behörigheter behöver införas.

Det finns fortfarande brister i behörighetsadministrationen. Ett nytt system för behörighet och identitet IDIS har tagits i drift. Via systemet hanteras tilldelning samt borttagning av konton och e-post, liksom begäran om behörighet till de administrativa systemen. Avsikten har varit att IDIS ska utvecklas vidare för att hantera behörighetsändringar vid olika roller och befattningar. Det är i dagsläget oklart om och i så fall när detta ska göras.

Merparten av funktionerna i den tidigare personaldatabasen Ansti är ersatta, men ännu återstår vissa funktioner. Det är även oklart när arbetet att ersätta dessa funktioner kommer att slutföras.

Dokumenterade rutiner finns för loggning i ekonomisystemet Agresso och fakturasystemet Baltzar men rutiner för uppföljning av avvikelser saknas.

Arbetet med ett nytt reseräkningssystem pågår och kommer att slutföras när det nya reseavtalet är undertecknat.

4. Planerad rådgivning

Internrevisionen har medverkat i två planerade s.k. rådgivningsuppdrag under 2011. Dessa har inte tidigare avrapporterats till styrelsen utan detta sker i stället här.

4.1 Lokalförsörjning

Internrevisionen hade under år 2011 i uppdrag att arbeta med rådgivningsuppdrag inom lokalförsörjningsområdet. Inom ramen för detta arbete har revisionen bland annat följt de lokalärenden som behandlats i styrelsen. Internrevisionens arbete inom ramen för detta uppdrag har i huvudsak rört olika frågor som rör universitetets egen fastighetsförvaltning, lokalplanering, avtalstecknande och pågående nyproduktion.

Internrevisionen ska i enlighet med revisionsplanen för 2012 fortsätta att stödja universitetsledningen i detta arbete.

4.2 Ladok

I samband med internrevisionens granskning av studiedokumentationssystemet Ladok⁹ startades ett projekt för översyn av Ladok under ledning av Avdelningen för student och utbildningsservice. Internrevisionens deltagande i projektets referensgrupp var önskvärd och därmed inkluderades uppdraget i revisionsplanen för 2011.

Under året har avdelningen prioriterat det universitetsgemensamma projektet administrativa roller som hanterat många av de brister som noterats i revisionsrapporten. Därmed har referensgruppen inte kallats till något möte och revisionens resursinsats har begränsats till att följa upp de rekommendationer som lämnats. Fortsatt uppföljning kommer att göras inför årsrapporten 2013.

⁸ 2007-02-15, dnr SLU ua 10-345/07

⁹ Ladok, 2011-05-05, dnr SLU ua Fe.2011.1.0-1214

5. Övrig verksamhet

Internrevisionen kontaktas ofta av olika enheter inom universitetet när det gäller råd och stöd i olika frågor. Detta är en viktig del av internrevisionens verksamhet. Frågorna är ofta kopplade till tidigare granskningar. I övrigt berör frågorna ett stort spektrum såsom regler vid förmåner avseende gåvor och uppvaktning av anställda, intern och extern representation. Internrevisionen har även kontaktats i frågor som rör förvaltningsrättsliga frågor, avtalshantering, upphandling, köp av konsulttjänster, arvodering, betalningsrutiner och sponsring. De råd som ges och den kunskap som inhämtas i samband med rådgivning inkluderas i den årliga riskanalys som internrevisionen genomför av verksamheten.

Inom ramen för kontinuerlig kompetensutveckling och omvärldsbevakning har revisionen bland annat deltagit i föreningen Internrevisorernas kurser och årliga konferens samt det årliga mötet för det nordiska internrevisionsnätverket NIRUH som 2011 arrangerades av Universitetet i Oslo. Internrevisionen har även deltagit i en konferens med temat autonomi som nordiska universitetsadministratörsnätverket NUAS anordnade i Århus.

Internrevisionen vid SLU och Uppsala universitet samarbetar sedan många år och samarbetet är framför allt inriktat på kvalitetssäkring. Två möten har hållits med Uppsala-Stockholmsnätverket för internrevisorer på högskoleområdet. Detta nätverk har under året utökats med Mälardalens högskola och består dessutom av KI, KTH, UU och SLU.

Ekonomistyrningsverket, ESV, ska i en årlig rapport till regeringen analysera och bedöma statusen på statlig internrevision. Insamling av de uppgifter som ligger till grund för den senaste färdigställda rapporten skedde i en enkät som besvarades i februari 2011. ESV:s rapport (ESV 2010:4 2011-03-31) listar SLU som en av tretton myndigheter med den relativa poängen 1,0 på en skala mellan 0 och 1,0. Sammanlagt bedömdes 54 myndigheter.

Motsvarande uppgifter för 2011 har lämnats i januari 2012 och resultatet i form av ESV:s rapport till regeringen kommer i slutet av mars 2012. Från och med den enkät som avser 2010 anser ESV att "... gör det möjligt för internrevisionschefen att använda ESV:s enkät som en årlig självvärdering enligt föreskrifterna till 7 § internrevisionsförordningen." Det innebär att en del av det kvalitetsarbete som sker i form av årlig självvärdering kan tas bort eller reduceras.

6. Resursanvändning

Enhetens kostnader 2011 uppgick till 1 945 tkr som förutom lön inkluderade konsultkostnader om 192 tkr, kompetensutveckling, resor, overhead m.m. Bemanningen uppgår normalt till 2 årsarbetare plus konsulttid, men på grund av vakans och sjukdom uppgick personalen under 2011 till 1,6 årsarbetare.

Inga Astorsdotter
Internrevisionschef